

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 15 oktober 2021
Betreft Beantwoording van vragen over de EU Transportverordening (EG nr. 1/2005) met betrekking tot het vangen van kippen

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik uw Kamer de antwoorden op de vragen van het lid Van der Plas (BBB) over de EU Transportverordening (EG nr. 1/2005) met betrekking tot het vangen van kippen (ingezonden 8 juni 2021, kenmerk 2021Z10095).

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

1

Bent u op de hoogte van de huidige situatie met betrekking tot het tillen of slepen aan de poten van kippen?

Ons kenmerk
DGA-DAD / 21157008

Antwoord

Ja.

2

Weet u dat de Wet dieren van toepassing is op alle dieren, niets daarop uitgezonderd, van hobbydierhouder met één tot twee kippen tot de grootste professionele pluimveehouderij met honderdduizenden kippen?

Antwoord

De Wet Dieren geeft een integraal kader voor regels over gehouden dieren en daaraan gerelateerde onderwerpen.

3

Weet u dat het in Nederland gaat om de aan de poten opgetilde kippen?

Antwoord

Mijn beantwoording op schriftelijke vragen van lid De Groot (D66) en de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven van 29 april 2021, waarnaar in de eerste vraag wordt verwezen, gaan over het Europese verbod om dieren bij de poten op te tillen of voort te trekken en specifiek in relatie tot het vangen van pluimvee.

4

Weet u dat buitenlandse aan de poten opgetilde kippen wel in Nederland geslacht mogen worden en dit ongeveer 45% van de Nederlandse slachtcapaciteit is?

Antwoord

In mijn beantwoording op de schriftelijke vragen van lid De Groot licht ik toe dat het gangbaar is in de EU en andere landen dat legkippen en vleeskuikens aan de poten worden opgetild als ze worden gevangen voorafgaand aan transport. Inderdaad is ongeveer 45% van het totaal aantal pluimvee dat in Nederlandse slachthuizen wordt geslacht afkomstig uit andere lidstaten.

5

Weet u dat de Dierenbescherming bij brief van 25 mei 2021 ervoor pleit om niet te wachten op aanpassing van de Europese transportverordening EG nr. 1/2005, om net als Kipster en Rondeel de 'rechttop-vangmethode' toe te passen, om vangploegen te trainen op rechttop vangen, om dit op te nemen in het kwaliteitssysteem Integrale Ketenbeheersing (IKB) pluimveeservicebedrijven en om onderzoek uit te voeren naar andere innovatieve vangmethodes?

Antwoord

De Dierenbescherming heeft op 25 mei een brief aan mij gestuurd waarin ze oproepen tot een plan om het vangen van pluimvee aan de poten uit te faseren. Hierbij worden inderdaad onder andere de door u aangehaalde punten genoemd.

6

Bent u bekend met het feit dat op jaarbasis in Nederland 0,04% van de kippen (Alleen Kipster en Rondeel) worden geladen met een rechtop-vangmethode en dat 99,96% van de kippen in Nederland aan de poten worden opgetild?

Antwoord

In een opinieartikel van Eyes on Animals van 2 juni 2020¹ wordt beschreven dat de rechtop-vangmethode inmiddels bij vijf bedrijven is geïntroduceerd: Rondeel, Kipster, Demeter, Gijs en Eike. Mij is niet bekend welk percentage kippen op deze wijze wordt gevangen, maar dit zal inderdaad gering zijn, in relatie tot het totaal aantal pluimvee dat in Nederland gehouden wordt.

7

Bent u bekend met het feit dat in geheel Europa en in de gehele wereld kippen aan poten worden opgetild?

Antwoord

Ik verwijs uw Kamer graag naar mijn antwoord op vraag 4.

8

Bent u bekend met het feit dat dat alle erkende IKB-pluimveeservicebedrijven verplicht werken met opgeleid personeel via de door Avined erkende opleiding, te weten de cursus Verantwoord Pluimveeladen? Deelt u de mening dat het derde verzoek van de Dierenbescherming is de eerdergenoemde brief nu al dagelijkse praktijk is? Deelt u de mening dat het derde verzoek van de Dierenbescherming nu al een vereiste is om erkend te zijn en te blijven? Deelt u de mening dat het vijfde verzoek van de Dierenbescherming een suggestie is, gezien het feit dat de innovatie de laatste 15 tot 20 jaar niet heeft stilgestaan en deze dagelijks wordt toegepast en verder doorontwikkeld, alles in relatie met dierenwelzijn en arbeidgerelateerde zaken, ook in verband met Arbo-wetgeving?

Antwoord

Ik ben bekend met de systematiek van de door Avined erkende opleidingen. Ik constateer dat deze opleidingen niet de training voor de "rechtop-vangmethode" bevatten, waar de Dierenbescherming in hun brief voor pleit. De Dierenbescherming vraagt om het uitfaseren van het vangen van kippen aan de poten en stelt dat hiervoor ook andere innovatieve diervriendelijkere vangmethodes onderzocht kunnen worden. De door hun bedoelde innovaties zouden de huidige praktijk van vangen aan de poten moeten vervangen en zijn daarom dus niet persé in lijn met die van de afgelopen 15 tot 20 jaren.

9

Bent u bekend met het feit dat gemiddeld genomen over alle stalsystemen en pluimveediersoorten de gemiddelde arbeidsinzet vier keer hoger zal zijn bij de rechtop vangmethode?

Antwoord

Eyes on Animals en de Dierenbescherming geven aan dat uit de praktijk blijkt dat

¹ <https://www.pluimveeweb.nl/artikel/406500-opinie-het-rechtop-vangen-is-arbo-technisch-gezien-een-hele-voortgang/>

“rechttop vangen” 1,5 tot 2 keer langer duurt. En dat door het aantal vangers ongeveer te verdubbelen, de kippen in dezelfde tijd kunnen worden gevangen. Dit geldt overigens voor leghennen en niet voor vleeskuikens. Voor vleeskuikens is dit naar mijn weten nog niet onderzocht.

10

Heeft u onderzoek gedaan naar dierenwelzijn bij de heden ten dage gebruikte vangmethoden?

Antwoord

in 2019 heeft een PPS-onderzoek plaatsgevonden naar letsel en schade bij vleeskuikens². In totaal zijn ruim 9.000 vleeskuikens in de wachtruimte van het slachthuis beoordeeld op letsel. Deze waren op de reguliere wijze, dus aan de poten, gevangen. Hieruit bleek dat vleugelbloedingen en vleugeldislocaties het meest voorkomende letsel zijn. Bij gemiddeld 4,5% van de kuikens was sprake van bloedingen aan de vleugel groter dan 1 cm. Vleugelbloedingen treden iets vaker op bij trager groeiende kuikens (4,7%) dan bij de reguliere kuikens (4,3%). Vleugeldislocaties zijn na bloedingen het vaakst gescoorde letsel. Bij reguliere kuikens werd bij gemiddeld 1,5% van de kuikens een vleugeldislocatie geconstateerd, bij trager groeiende kuikens werd bij gemiddeld 3,9% van de kuikens een vleugeldislocatie geconstateerd. De onderzoekers gaven aan dat het niet aannemelijk was dat deze letsels zijn veroorzaakt tijdens transport, daarom is het aannemelijk dat dit letsel ten gevolge van het vangen en laden betreft.

11

Bent u bekend met de huidige personeelsinzet bij het vangen van kippen van onder andere arbeidsmigranten?

Antwoord

Ik ben ermee bekend dat een deel van het personeel van pluimveeservicebedrijven afkomstig is uit andere landen.

12

Kunt u opsommen wat de gevolgen zijn indien kippen niet meer opgeladen kunnen worden?

Antwoord

Het is uiteraard niet de bedoeling dat kippen niet meer geladen gaan worden. Het niet meer vangen en laden van kippen en vleeskuikens zou betekenen dat deze dieren niet volgens de normale productiecycclus afgevoerd kunnen worden. Hierdoor stopt de afvoer van dieren naar de slachthuizen en kunnen nieuwe, jonge dieren niet aangevoerd worden.

13

Hoe gaat u, samen met de pluimveesector, dit probleem op de kortst mogelijke termijn oplossen?

² Wageningen Livestock Research Rapport 1107. “Letsel en schade bij vleeskuikens als gevolg van vangen, transport en handelingen aan de slachtlijn”

Antwoord

Ik ben sinds mei in gesprek met de sector over het vangen van pluimvee om zo snel mogelijk een overgang te realiseren naar een vangmethode waarbij dieren niet aan de poten worden gevangen. Echter, een brief van de Europese Commissie van 3 augustus jongsleden heeft mij doen besluiten een pas op de plaats te maken ten aanzien van mijn inzet op de naleving van het verbod van vangen aan de poten van pluimvee.

Deze brief beschrijft dat dit verbod eigenlijk niet bedoeld was voor pluimvee. Dit is in lijn met wat ik in de beantwoording op eerdergenoemde schriftelijke vragen reeds aangaf, namelijk dat het erop lijkt dat er een uitzondering mist in de verordening. De Europese Commissie laat daarnaast weten dat het aanstaande advies van de European Food Safety Authority (EFSA) over dierenwelzijn en transport ook zal ingaan op het vangen van pluimvee. Dan zal duidelijk worden of, vanuit wetenschappelijk inzichten, een geheel verbod van het vangen aan de poten noodzakelijk en gerechtvaardigd is, of dat pluimvee wellicht -onder bepaalde aanvullende voorwaarden- wel aan de poten mag worden gevangen. Ik wil dit advies graag afwachten voordat ik bepaal hoe om te gaan met het verbod zoals het nu in de transportverordening verwoord is.

Ondanks bovenstaand blijf ik van oordeel dat de huidige vangmethode, waarbij meerdere dieren per hand aan de poten worden vastgehouden en ondersteboven hangen, niet gewenst en niet diervriendelijk is. Ik refereerde in mijn beantwoording op schriftelijke vragen in mei dit jaar³ aan Europese goede praktijken, die duidelijke beschrijvingen geven van welzijnsvriendelijker vangen⁴. Ook in de brief van de Europese Commissie wordt erop gewezen dat de dieren in ieder geval bij beide poten vastgehouden moeten worden, en dat het vasthouden van het lichaam en het niet ondersteboven houden van de dieren te prefereren is. Daarom is het van belang dat de sector doorgaat met het reeds ingezette traject om tot diervriendelijkere vangmethodes over te schakelen. Ik vind het goed en noodzakelijk dat zij hierbij dierenwelzijnsorganisaties zoals Wakker Dier, Eyes on Animals en de Dierenbescherming betrekken.

³ Kamerstuk 21501-32- 1295

⁴ <http://animaltransportguides.eu/wp-content/uploads/2016/05/Poultry-BroilersFINAL.pdf>;
<http://animaltransportguides.eu/wp-content/uploads/2016/05/Poultry-End-of-lay-Hens-FINAL.pdf>